

DOKONČOVÁNÍ EVROPSKÉ HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE

Príspevek Komise k agendě lídrů

#FutureofEurope #EURoad2Sibiu

STABILIZAČNÍ FUNKCE

„Když jeden státní rozpočet nemohl reagovat na otřesy na finančních trzích nebo na trzích se státními dluhopisy, trpěl každý. Daňoví poplatníci zaplatili vysokou cenu: za banky, které potřebovaly naléhavou podporu, i za vlády, které se již nemohly financovat samy.“

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker, Brusel, 13. října 2016

Sdělení Komise vytyčuje vizi, jak některé rozpočtové funkce, jež jsou podstatné pro eurozónu i EU jako celek, mohou být dnes i napříště vyvinuty v rámci veřejných financí EU.

V tomto sdělení Komise představuje některé klíčové znaky pro zavedení stabilizační funkce jakožto způsobu, jak zachovat úroveň investic v případě velkých asymetrických otřesů. Stabilizační funkce na evropské úrovni by skýtala možnost rychle aktivovat zdroje k řešení **velkých asymetrických otřesů**, které nelze zvládat pouze na vnitrostátní úrovni.

Stabilizační funkce je určena pro členské státy eurozóny a otevřena pro všechny, kteří se hodljají zúčastnit.

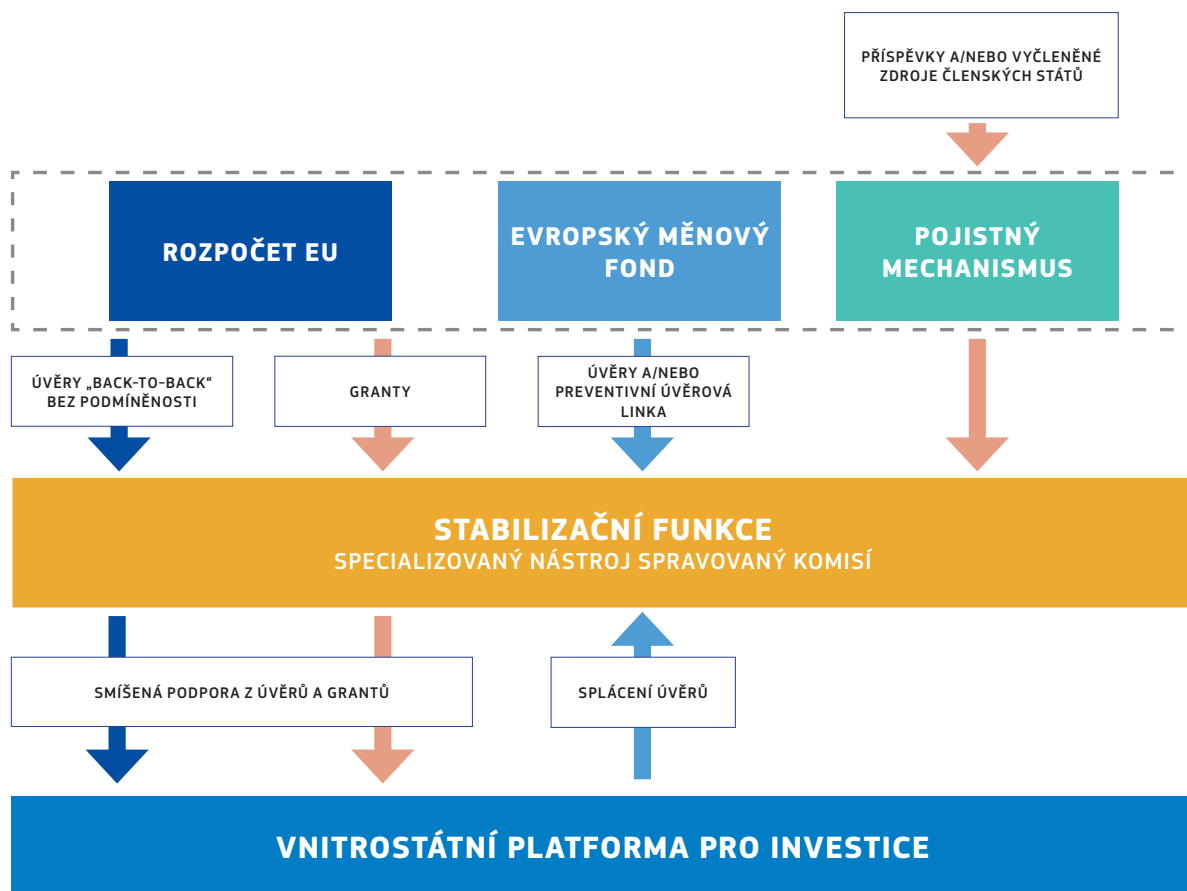
Ochrana investic v případě velkých asymetrických otřesů

Pro období po roce 2020 Komise navrhuje stabilizační funkci, která může podpořit úroveň investic na vnitrostátní úrovni a časem může být rozvinuta. Mohla by mít podobu specializovaného nástroje spravovaného Komisí, který by mohl sdružovat různé zdroje financování na evropské úrovni.

Tento nástroj by byl založen na logice **evropského systému ochrany investic** a jeho cílem by bylo podporovat přesně vymezené priority a již naplánované projekty nebo činnosti na vnitrostátní úrovni.

S výhradou přísných kritérií způsobilosti a striktního spouštěcího mechanismu by členský stát, který čelí velkému asymetrickému otřesu, měl automaticky nárok na pomoc poskytovanou prostřednictvím stabilizační funkce. Byla by zahájena smíšená **podpora na základě úvěru a rozpočtové podpory**, která by mohla být založena na třech složkách:

1. Rozpočet EU a Evropský měnový fond by mohly poskytovat úvěry zaručené rozpočtem EU. Přijímající členský stát by tyto úvěry splácel nástroji stabilizační funkce.
2. Rozpočet EU by mohl dotyčným členským státům poskytovat určitou omezenou každoročně rozpočtovanou grantovou podporu.
3. Pojistný mechanismus založený na dobrovolných příspěvcích členských států by časem mohl doplňovat grantovou podporu stabilizační funkce.

Klíčové znaky stabilizační funkce

- ▶ Odlišná a doplňková oproti stávajícím nástrojům v souboru nástrojů veřejných financí EU: Tato funkce by měla vyplnit rozestup mezi stávajícími nástroji financovanými z rozpočtu EU pro zaměstnanost, růst a investice na straně jedné a na straně druhé finanční pomoci v rámci Evropského měnového fondu v krajních případech.
- ▶ **Přispívat k finanční stabilitě:** Měla by snižovat riziko, že přijímající členský stát nakonec bude potřebovat program Evropského měnového fondu.
- ▶ **Hospodářsky účelná v ustáleném stavu:** Měla by být dostatečně velká, aby mohla zajistit skutečnou stabilizaci na úrovni členského státu.
- ▶ **Včasná a efektivní:** Měla by být aktivována automaticky a neprodleně na základě předem určených parametrů.
- ▶ Přispívat ke zdravé fiskální politice a minimalizovat morální hazard: Pro přístup ke stabilizační funkci by existovala přísná, předem určená kritéria způsobilosti (vycházející ze zdravých makroekonomických politik). Způsobilé by byly pouze členské státy, které by byly v souladu s rámcem EU pro dohled v období předcházejícím velkému asymetrickému otřesu.

Doplňovat vnitrostátní tlumiče otřesů

Vnitrostátní rozpočty budou nadále hlavním nástrojem fiskální politiky členských států při řešení změn v ekonomické situaci. Stabilizační funkce na evropské úrovni by pouze doplňovala stabilizační úlohu vnitrostátních rozpočtů členských států.

Z tohoto důvodu musí členské státy nadále vytvářet a udržovat adekvátní fiskální rezervy, zvláště v příznivých dobách, jak je stanoveno v Paktu o stabilitě a růstu. Evropská stabilizační funkce by měla být spuštěna pouze v případě, že tyto rezervy a stabilizátory by v případě velkých asymetrických otřesů nebyly dostatečné.

Doplňující ideje

Komise ve svém **diskusním dokumentu o prohloubení hospodářské a měnové unie** nastínila tři různé možnosti.

- ▶ Evropský systém ochrany investic by mohl chránit investice v případě hospodářského útlumu, a to podporou přesně vymezených priorit a již plánovaných projektů nebo činností na vnitrostátní úrovni, např. rozvoje infrastruktury nebo rozvoje dovedností.
- ▶ Evropský systém zajištění v nezaměstnanosti by mohl působit jako „zajišťovací fond“ pro vnitrostátní systémy pojištění pro případ nezaměstnanosti.
- ▶ „Rezerva pro horší časy“ by mohla pravidelně kumulovat finanční prostředky od členských států; vyplacení by bylo zahájeno na předem stanoveném základě.

Komise zdůrazňuje, že všechny tyto možnosti mají své výhody a mohou být časem rovněž kombinovány.

Výhledově považuje Komise za důležité zvážit rovněž budoucí úlohu stávajících nástrojů v rámci rozpočtu EU. K nim patří Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí, Fond solidarity Evropské unie a Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci.

K určité míře hospodářské stabilizace by v budoucnu mohl rovněž přispívat modernizovaný systém vlastních zdrojů do rozpočtu EU.

Určitou roli by rovněž mohly hrát dočasné zvýšení míry spolufinancování EU a/nebo případné změny úrovně předběžného financování z evropských strukturálních a investičních fondů.

Další kroky

